

Vergaderjaar 2015–2016

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 2055

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 januari 2016

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij vier fiches, die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche: Richtlijn terrorismebestrijding (Kamerstuk 22 112, nr. 2053)

Fiche: Verordening portabiliteit online content (Kamerstuk 22 112, nr. 2054)

Fiche: Mededeling EU Actieplan voor illegale handel in vuurwapens en explosieven

Fiche: Richtlijn herziening van de vuurwapenrichtlijn (91/477/EEG) (Kamerstuk 22 112, nr. 2056)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

Fiche: Mededeling EU Actieplan voor illegale handel in vuurwapens en explosieven

1. Algemene gegevens

- a) *Titel voorstel*
Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad – De Europese veiligheidsagenda uitvoeren: actieplan van de EU ter bestrijding van de illegale handel in en het gebruik van vuurwapens en explosieven.
- b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
2 december 2015.
- c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2015) 624
- d) *EUR-Lex*
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2015:624:FIN>
- e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board*
Er is geen impact assessment opgesteld.
- f) *Behandelingstraject Raad*
Raad Justitie en Binnenlandse Zaken.
- g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Het Ministerie van Veiligheid en Justitie

2. Essentie voorstel

De Europese Veiligheidsagenda (aangenomen op 28 april 2015) benoemde de noodzaak van strengere wetgeving voor de handel in vuurwapens en het moeilijker maken van toegang tot gevaarlijke stoffen, zoals explosieven, voor terroristische netwerken en criminelen. Het door de Commissie voorgestelde actieplan tegen illegale handel in en gebruik van vuurwapens en explosieven geeft uitvoering aan de Europese Veiligheidsagenda.

In het actieplan wordt een groot aantal maatregelen voorgesteld op het gebied van vuurwapens, explosieven en precursoren (grondstoffen) voor explosieven. In het actieplan wordt aandacht gevraagd voor volledige implementatie van verordening 98/2013 over het op de markt brengen en het gebruik van precursoren voor explosieven. De evaluatie van deze verordening wordt naar voren gehaald naar 2016.

In het voorstel wordt ingezet op de volgende maatregelen om de handel in illegale vuurwapens aan te pakken:

- ontwikkelen van een beter beeld van de dreiging;
- verkenning uitbreiding van wetgeving, zoals verbod op cash betaling;
- versterken van grensoverschrijdende operationele samenwerking en meer controles (waaronder handel via internet en bij grenzen), waaronder volledige uitvoering van het Operationele Actie Plan 2016 voor vuurwapens door Europol en de lidstaten;
- verbeteren en verbinden van databases/informatiesystemen;
- intensievere samenwerking met Zuidoost-Europese landen, landen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika, Turkije, Oekraïne en andere relevante derde landen en internationale organisaties.

3. Nederlandse positie ten aanzien van de mededeling/aanbeveling

- a) *Essentie Nederlands beleid op dit terrein*
Wat betreft vuurwapens, is het Nederlandse beleid erop gericht handel in illegale vuurwapens aan te pakken en beschikbaarheid van illegale vuurwapens te verminderen. De politie heeft de opsporing van handel

in illegale vuurwapens en het bezit en gebruik van automatische vuurwapens geïntensiveerd. Hierdoor wordt tevens een betere informatiepositie gecreëerd. Daarnaast ontwikkelt de politie een barrièremodel voor de aanpak van illegale vuurwapens. Een barrièremodel is een instrument om de samenwerking tussen de politie en andere publieke en private instanties te versterken. In Europees verband ijvert Nederland voor hoge en strenge standaarden voor bezit, handel en gebruik van vuurwapens, die dan bovendien uniform worden uitgelegd, waarmee de handhavende instanties geholpen zijn. Het versterken van informatie-uitwisseling tussen EU-lidstaten en met Europol is daarbij van essentieel belang. Dit helpt bij tijdige onderkenning en om smokkelnetwerken op te rollen, voorraden te ontmantelen en smokkelmethodes te onderkennen. Daarnaast zet Nederland sterk in op aandacht voor illegale handel via internet en intensievere aanpak van illegale vuurwapenhandel in Balkanlanden. Het Nederlandse beleid is er voorts op gericht de administratieve en financiële lasten in evenwicht te houden met veiligheidsbelangen.

Met betrekking tot explosieven zet Nederland al jarenlang in op een EU-brede aanpak van grondstoffen voor explosieven. De beschikbaarheid van grondstoffen voor explosieven wordt beperkt door verordening 98/2013. Daarnaast worden bedrijven verplicht om verdachte transacties, verdwijningen en diefstal van grondstoffen van explosieven en een aantal andere risicovolle producten te melden bij de overheid. De wetgeving die uitvoering in Nederland mogelijk maakt wordt momenteel behandeld door de Tweede Kamer. Binnen de EU zet Nederland in op verdergaande harmonisering van de aanpak voor grondstoffen voor explosieven, zowel in wetgeving als uitvoering. Op basis van verordening 98/2013 kunnen lidstaten verschillende maatregelen nemen voor grondstoffen waarvoor een beperking geldt (verbod, registratie en/of vergunning). Daardoor kan het voorkomen dat precursoren voor explosieven in sommige lidstaten gemakkelijker beschikbaar zijn dan in andere lidstaten, omdat in sommige lidstaten bijvoorbeeld is gekozen voor een registratieplicht in plaats van een vergunningplicht. De verschillende regimes in de lidstaten zijn niet alleen vanuit het perspectief van veiligheid onwenselijk, maar leiden ook tot praktische problemen bij grensoverschrijdende transacties en intra-EU goederen- en personenverkeer. Daarnaast acht Nederland het van belang om de informatie-uitwisseling te verbeteren tussen verschillende instanties. Dit betreft nationale meldpunten (voor verdachte transacties, verdwijningen en diefstal), vergunningverlenende instanties en toezichthouders.

b) *Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel*

Nederland staat positief tegenover de publicatie van het actieplan. In dit actieplan stelt de Commissie een groot aantal maatregelen voor die aansluiten bij de Nederlandse aanpak zoals het verminderen van de beschikbaarheid van illegale vuurwapens, het beperken van de beschikbaarheid van grondstoffen voor explosieven en het nemen van maatregelen voor tijdige onderkenning van verwerving van deze middelen om daar actie op te kunnen ondernemen. Nederland steunt de proactieve aanpak van de Commissie. Wel dient goed gekeken te worden naar de consequenties van een aantal voorgestelde maatregelen, mede met het oog op beschikbare capaciteit bij de voorziene uitvoerende partijen binnen de Commissie, de lidstaten en Europol. Primair steunt Nederland de volgende acties:

- Het in 2016 uitvoeren van de evaluatie van verordening 98/2013, waarbij wel rekening gehouden dient te worden met de korte periode waarin de verordening van toepassing is.
- Versterkte operationele inzet tegen illegale wapenhandel vanuit de Zuidoost-Europese landen.
- Aanpak illegale handel via internet (waaronder darkweb).

- Betere en intensievere informatiedeling m.b.t. explosieven en vuurwapens tussen EU lidstaten en met Europol.
- Verbinden van databases/informatiesystemen (m.n. systemen die momenteel los van elkaar geraadpleegd worden).
- De intentie om te komen tot een netwerk/platform voor het delen van ballistische informatie.
- Het expliciet benoemen van Scepylt (het ICT-systeem waarmee toestemming verleend wordt voor het intracommunautaire vervoer van explosieven voor civiel gebruik) en meer specifiek de oproep aan lidstaten om zich bij dit systeem aan te sluiten.
- Customs Priority Control Action (PCA): Nederland ondersteunt het voorstel van een PCA. Deze zal zich richten op het goederenverkeer dat de buitengrens van de EU overschrijdt. Het betreft een verplichtende EU-controle met eigen specifieke risicocriteria en zal gedurende een langere periode lopen.

Voor een aantal voorstellen is nadere toelichting nodig van de Commissie om een gedegen oordeel te kunnen vellen. Dit betreft in het bijzonder:

- Randvoorwaarden rondom het gebruik van het Europese Bom Data Systeem;
- De verbinding tussen het nieuwe voorstel voor de vuurwapenrichtlijn en het EU-actieplan;

c) *Eerste inschatting van krachtenveld*

Na een eerste bespreking in Brussel is de inschatting dat op hoofdlijnen de meeste lidstaten het actieplan kunnen steunen, omdat een groot deel van de acties reeds gestart is of al eerder aangekondigd waren. Het krachtenveld in het Europees Parlement is op moment van schrijven nog onbekend.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) *Bevoegdheid*

De grondhouding ten aanzien van de bevoegdheid van de EU is positief. Het actieplan bevat met name maatregelen ter versterking van de Europese samenwerking op basis van nationale bevoegdheden.

b) *Subsidiariteit*

De grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit van de voorgestelde maatregelen is positief. Verdergaande Europese samenwerking is essentieel voor een effectieve aanpak van de illegale handel in vuurwapens en explosieven, gezien de gemeenschappelijke markt en open grenzen in het Schengengebied.

c) *Proportionaliteit*

De grondhouding ten aanzien van de proportionaliteit van de voorgestelde maatregelen is positief. De Europese Veiligheidsagenda (aangenomen op 28 april 2015) benoemde de noodzaak van strengere wetgeving voor de handel in vuurwapens en het moeilijker maken van toegang tot gevaarlijke stoffen, zoals explosieven, voor terroristische netwerken en criminelen. Het voorgestelde actieplan tegen illegale handel in en gebruik van vuurwapens en explosieven geeft op een passende wijze uitvoering aan de Europese Veiligheidsagenda. Bij de herziening van verordening 98/2013 over het op de markt brengen en het gebruik van precursoren van explosieven, zullen de economische consequenties van eventuele aanpassingen afgewogen moeten worden tegen de veiligheidsbelangen.

d) *Financiële gevolgen*

Nederland zal de Commissie vragen precies aan te geven wat het financieel beslag van de voorstellen is. Dat zal per voorstel verschillen.

Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

- e) *Gevolgen voor regeldruk, administratieve lasten en concurrentiekracht*
Administratieve lasten kunnen toenemen als gevolg van:
- De invoering van additionele maatregelen voor grondstoffen voor explosieven;
 - Invoeren van additionele informatiesystemen;
 - Nieuw in te voeren systemen bij de politie voor het uitwisselen van informatie met andere diensten in de EU.